

BELGISCHE SENAAT

ZITTING 1992-1993

9 DECEMBER 1992

Voorstel van wet tot wijziging van artikel 1260 van het Gerechtelijk Wetboek, wat de tussenkomst van het openbaar ministerie betreft

VERSLAG

**NAMENS DE COMMISSIE VOOR
DE JUSTITIE UITGEBRACHT
DOOR DE HEER VANDENBERGHE**

De Commissie voor de Justitie heeft dit voorstel van wet besproken tijdens haar vergadering van 9 december 1992.

I. INLEIDENDE UITEENZETTING VAN DE INDIENER VAN HET VOORSTEL VAN WET

De indiener van het wetsvoorstel geeft een korte inleidende uiteenzetting, gegrond op de toelichting bij zijn voorstel.

Aan de werkzaamheden van de Commissie hebben deelgenomen :

1. Vaste leden : de heren Lallemand, voorzitter; Arts, Barzin, Cerexhe, Erdman, Goovaerts, Hermans, Loones, Lozie, Mahoux, mevr. Maximus, de heren Mouton, Pataer, Vaes, R. Van Rompaey en Vandenberghe, rapporteur.
2. Plaatsvervangers : de heren Hatry en Seeuws.
3. Andere senator : de heer Desmedt.

R. A 16049*Zie :***Gedr. St. van de Senaat :**

499-1 (1992-1993): Voorstel van wet.

SENAT DE BELGIQUE

SESSION DE 1992-1993

9 DECEMBRE 1992

Proposition de loi modifiant l'article 1260 du Code judiciaire, en ce qui concerne l'intervention du ministère public

RAPPORT

**FAIT AU NOM
DE LA COMMISSION DE LA JUSTICE
PAR M. VANDENBERGHE**

La Commission de la Justice a examiné la présente proposition de loi au cours de sa réunion du 9 décembre 1992.

I. EXPOSE INTRODUCTIF DE L'AUTEUR DE LA PROPOSITION DE LOI

L'auteur de la proposition de loi fait un bref exposé introductif basé sur les développements de sa proposition.

Ont participé aux travaux de la commission :

1. Membres effectifs : MM. Lallemand, président; Arts, Barzin, Cerexhe, Erdman, Goovaerts, Hermans, Loones, Lozie, Mahoux, Mme Maximus, MM. Mouton, Pataer, Vaes, R. Van Rompaey et Vandenberghe, rapporteur.
2. Membres suppléants : MM. Hatry et Seeuws.
3. Autre sénateur : M. Desmedt.

R. A 16049*Voir :***Document du Sénat :**

499-1 (1992-1993): Proposition de loi.

II. ALGEMENE BESPREKING

Een lid onderstreept dat de vergetelheid die aanleiding heeft gegeven aan het thans voorgelegde voorstel waarschijnlijk niet de enige is die men in de wet op de gerechtelijke achterstand zal ontdekken.

Deze laatste wet werd ondertussen getoetst aan de kritiek van de gebruikers, die op een aantal punten hebben gewezen, waarvoor nadere toelichting nodig zal zijn.

Er valt ook op te merken dat op basis van de directieven, zowel van de Orde van Advocaten als van de kringen van rechtbanken, men tot onderscheiden toepassingen van de wet komt.

Zeer uiteenlopende meningen werden bij voorbeeld uitgedrukt wat betreft de overgangsperiode, de driejaarlijkse doorhaling op de rollen, de verwittigingen die moeten gebeuren, enz.

Een lid stelt voor dat de Minister hieromtrent ten gepaste tijde een uiteenzetting zou geven aan de leden van de Commissie.

De vertegenwoordiger van de Minister antwoordt dat hij binnenkort een uiteenzetting zal geven aan de universiteit te Luik met betrekking tot de moeilijkheden waartoe de wet op de gerechtelijke achterstand aanleiding geeft.

Op basis van de opmerkingen van de Nationale Orde van Advocaten, van de griffiers en soms van de fiscale administratie, wordt ook een document voorbereid, waarin men een synthese zal kunnen vinden van die principiële en praktische moeilijkheden.

Dit document zal aan de leden van de Commissie worden medegedeeld.

Een lid herinnert eraan dat tijdens de bespreking van de bovengenoemde wet werd gesteld dat de nieuwe wet niet van toepassing zou zijn op de lopende procedures.

Maar volgens de nieuwe lezing inzake procedurewetten zou die regel niet gelden voor de procedures die zich in een eindfase bevinden.

De vertegenwoordiger van de Minister antwoordt dat, bij gebrek aan bijzondere overgangsbepalingen in die wet, de gewone regels van overgangsrecht van toepassing zijn, namelijk artikel 3 van het Gerechtelijk Wetboek en artikel 2 van het Burgerlijk Wetboek.

De wetten op de rechterlijke organisatie, de bevoegdheid en de rechtspleging zijn onmiddellijk van toepassing, onder voorbehoud van de handelingen die op geldige wijze onder toepassing van de oude wetgeving (in dit geval tot 31 december 1992) zijn verricht, en die werking blijven hebben.

De vorige spreker citeert het voorbeeld van een zaak die gepleit is, die in beraad wordt gehouden en

II. DISCUSSION GENERALE

Un commissaire souligne que l'oubli qui a donné lieu à la proposition en discussion n'est probablement pas le seul que l'on découvrira dans la loi relative à l'arriéré judiciaire.

Dans l'intervalle, cette dernière loi a été confrontée aux critiques des utilisateurs, qui ont souligné un certain nombre de points qui nécessiteront des éclaircissements.

Il faut également remarquer que sur la base des directives, tant de l'Ordre des avocats que des milieux judiciaires, on en arrive à des applications différentes de la loi.

Des opinions très divergentes ont par exemple été exprimées en ce qui concerne la période transitoire, la radiation triennale des rôles, les avertissements qui doivent être faits, etc.

Un commissaire propose que le ministre fasse en temps voulu un exposé à ce sujet à la commission.

Le représentant du ministre répond qu'il fera prochainement, à l'Université de Liège, un exposé sur les difficultés suscitées par la loi relative à l'arriéré judiciaire.

Un document basé sur les observations de l'Ordre national des avocats, des greffiers et, parfois, de l'administration fiscale est également en préparation; il comportera une synthèse de ces difficultés pratiques et de principe.

Ce document sera communiqué aux membres de la commission.

Un commissaire rappelle qu'au cours de la discussion de la loi susvisée, il a été dit que la nouvelle loi ne sera pas applicable aux procédures en cours.

Mais suivant les nouveaux textes des lois relatives aux procédures, cette règle ne s'appliquerait pas aux procédures qui se trouvent dans la phase finale.

Le représentant du ministre répond qu'à défaut de dispositions transitoires particulières prévues par cette loi, on applique les règles ordinaires du droit transitoire, à savoir l'article 3 du Code judiciaire et l'article 2 du Code civil.

Les lois sur l'organisation judiciaire, la compétence et la procédure sont applicables immédiatement, sous réserve des actes qui ont été accomplis valablement sous l'empire de l'ancienne législation (dans le cas présent, avant le 31 décembre 1992) et qui continuent de sortir leurs effets.

Le préopinant cite l'exemple d'une cause qui a été plaidée, qui est tenue en délibéré et dont le prononcé

waarvan de uitspraak bij voorbeeld op 4 januari 1993 wordt vastgesteld, terwijl de wet, die op 1 januari 1993 in werking treedt, de regels tot samenstelling van de rechtbank heeft gewijzigd.

Zal de rechter het debat moeten heropenen om de zaak voor te leggen aan een anders samengestelde rechtbank?

Een lid antwoordt ontkennend.

III. ARTIKELSGEWIJZE BESPREKING

Het enige artikel van het wetsvoorstel geeft geen aanleiding tot discussie.

De Regering dient evenwel de volgende amendementen in:

« Amendement nr. 1

« Een artikel 2, luidend als volgt, aan het wetsvoorstel bijvoegen:

« Artikel 2

« In artikel 1259, tweede lid, van het Gerechtelijk Wetboek, worden de woorden « dat de vorderingen en de stukken aan de procureur des Konings zullen worden overgelegd en » geschrapt. »

Verantwoording

Om dezelfde redenen dan deze die worden uitgelegd door de auteur van het wetsvoorstel betreffende artikel 1260 van het Gerechtelijk Wetboek, moet artikel 1259, tweede lid, ook worden aangepast.

« Amendement nr. 2

« Een artikel 3, luidend als volgt, aan het wetsvoorstel bijvoegen:

« Artikel 3

« Deze wet treedt in werking op 1 januari 1993. »

Verantwoording

Het wetsvoorstel beoogt de volledige afschaffing van de tussenkomst van het openbaar ministerie in het kader van de echtscheidingsprocedure om bepaalde redenen. Zo betaamt het dat deze in werking treedt op dezelfde datum van de wijziging van andere bepalingen van het Gerechtelijk Wetboek die hetzelfde beogen en deel uitmaken van de wet van 3 augustus 1992 d.w.z. op 1 januari 1993.

De vertegenwoordiger van de Minister licht hierbij toe dat in de wet van 3 augustus 1992 de neiging be-

est fixé, par exemple, au 4 janvier 1993, alors que la loi, qui entre en vigueur le 1er janvier 1993, a modifié les règles de composition du tribunal.

Le juge devra-t-il rouvrir les débats pour soumettre la cause à un tribunal d'une composition différente?

Un membre répond par la négative.

III. DISCUSSION DES ARTICLES

L'article unique de la proposition de loi ne donne lieu à aucune discussion.

Le Gouvernement propose toutefois les amendements suivants:

« Amendement n° 1

« Ajouter à la proposition un article 2 rédigé comme suit:

« Article 2

« A l'article 1259, deuxième alinéa, du Code judiciaire, les mots « la communication de la demande et des pièces au procureur du Roi et » sont supprimés. »

Justification

Pour les mêmes motifs que ceux exposés par l'auteur de la proposition de loi à propos de l'article 1260 du Code judiciaire, l'article 1259, alinéa 2, doit également être adapté.

« Amendement n° 2

« Ajouter à la proposition un article 3 libellé comme suit:

« Article 3

« La présente loi entre en vigueur le 1er janvier 1993. »

Justification

La proposition visant à assurer la suppression intégrale de l'intervention du ministère public dans le cadre de la procédure en divorce pour cause déterminée, il convient qu'elle entre en vigueur à la même date que la modification d'autres dispositions du Code judiciaire ayant le même objet et contenues dans la loi du 3 août 1992, c'est-à-dire le 1er janvier 1993.

Le représentant du ministre explique à ce propos que la loi du 3 août 1992 reflète la tendance à ne pas

staat om niet in alle gevallen opgesomd bij artikel 764 van het Gerechtelijk Wetboek tot de mededeling van de zaak aan het openbaar ministerie over te gaan.

Dit was de keuze die in de wet bij artikel 1258 van het Gerechtelijk Wetboek was gemaakt.

De indiener van het wetsvoorstel zou hetzelfde principe bij artikel 1260 willen toepassen.

De Regering stemt hiermee in en dient een amendement (zie amendement nr. 1) in om het ook bij artikel 1259 toe te passen.

De Regering had ook een tweede amendement ingediend, om dit voorstel op dezelfde datum in werking te laten treden als de wet over de gerechtelijke achterstand.

Daar dit materieel onmogelijk lijkt, wordt het amendement ingetrokken.

De algemene regel zal dus van toepassing zijn, dit wil zeggen dat de nieuwe bepalingen in werking zullen treden tien dagen na hun bekendmaking in het *Belgisch Staatsblad*.

Een lid vraagt in hoeverre het openbaar ministerie partij blijft in de echtscheidingsprocedure.

Tot hier toe heeft men altijd afgeleid uit de waakzaamheid van het openbaar ministerie voor de belangen van openbare orde, dat het partij was in het geschil.

Gezien men het openbaar ministerie hier in bepaalde gevallen uitsluit, zouden problemen kunnen rijzen bijvoorbeeld over de mogelijkheid van het openbaar ministerie om verzet te doen of om hoger beroep in te stellen.

De vertegenwoordiger van de Minister antwoordt dat het openbaar ministerie in dergelijke zaken nooit partij is in het debat.

Het geeft een advies. Artikel 764 van het Gerechtelijk Wetboek is hier van toepassing. De zaak kan dus altijd aan het openbaar ministerie worden medege-deeld en het kan zelf ook beslissen aanwezig te zijn.

Wat door het voorstel wordt geregeld is de verplichte mededeling aan het openbaar ministerie.

De vorige spreker is van mening dat het probleem niet is opgelost en dat men daaromtrent een arrest van het Hof van Cassatie moet afwachten.

Een lid verwijst naar een uitspraak van professor Delva, die stelde dat de familie de hoeksteen was van een gezonde maatschappij.

Het lid is het volledig eens dat het openbaar ministerie niet langer tussenkomt in dergelijke procedures, want hij vindt — zonder daarover een zware ideologische discussie te willen uitlokken — dat het openbaar ministerie geen partij dient te zijn in dergelijke geschillen.

procéder dans tous les cas énumérés à l'article 764 du Code judiciaire à la communication de la cause au ministère public.

Tel était le choix opéré dans la loi à propos de l'article 1258 du Code judiciaire.

L'auteur de la proposition de loi voudrait appliquer le même principe à l'article 1260.

Le Gouvernement marque son accord et propose un amendement (voir l'amendement n° 1) visant à l'appliquer également à l'article 1259.

Le Gouvernement avait aussi proposé un second amendement, tendant à faire entrer en vigueur la loi proposée à la même date que la loi relative à l'arrière judiciaire.

Etant donné que cela semble matériellement impossible, l'amendement est retiré.

La règle générale sera donc applicable, c'est-à-dire que les nouvelles dispositions entreront en vigueur dix jours après leur publication au *Moniteur belge*.

Un commissaire demande dans quelle mesure le ministère public reste partie à la procédure en divorce.

Jusqu'à présent, on a toujours déduit de la vigilance avec laquelle le ministère public défendait les intérêts d'ordre public qu'il était partie à la cause.

Etant donné que l'on exclut le ministère public dans certains cas, des problèmes pourraient se poser en ce qui concerne par exemple la possibilité, pour le ministère public, de faire opposition ou d'interjeter appel.

Le représentant du ministre répond que dans de telles causes, le ministère public n'est jamais partie au débat.

Il donne un avis. L'article 764 du Code judiciaire s'applique en l'espèce. La cause peut donc toujours être communiquée au ministère public et celui-ci peut même décider d'être présent.

La proposition règle la communication obligatoire au ministère public.

Le préopinant considère que le problème n'est pas résolu et qu'il faut attendre à ce sujet un arrêt de la Cour de cassation.

Un commissaire renvoie à une déclaration du professeur Delva, selon laquelle la famille était la pierre angulaire d'une société saine.

L'intervenant admet parfaitement que le ministère public n'intervienne plus dans de telles procédures, car il estime — sans vouloir pour autant susciter de graves discussions idéologiques à ce sujet — que le ministère public ne doit pas être partie à de telles causes.

Een ander lid merkt op dat, als het eerste amendement van de Regering wordt aangenomen, het opschrift van het voorstel zal moeten gewijzigd worden door artikel 1259 van het Gerechtelijk Wetboek daarin ook te vermelden.

*
* *

IV. STEMMING

Het enige artikel van het voorstel, het eerste amendement van de Regering en het aldus geamendeerde voorstel in zijn geheel worden eenparig aangenomen door de 14 aanwezige leden.

Met dezelfde eenparigheid wordt vertrouwen gegeven aan de rapporteur voor het opstellen van dit verslag.

De Rapporteur, *De Voorzitter,*
Hugo VANDENBERGHE. Roger LALLEMAND.

Un autre membre fait observer que si le premier amendement du Gouvernement est adopté, il faudra modifier l'intitulé de la proposition, en y mentionnant également l'article 1259 du Code judiciaire.

*
* *

IV. VOTE

L'article unique de la proposition, le premier amendement du Gouvernement et l'ensemble de la proposition ainsi amendée ont été adoptés à l'unanimité des 14 membres présents.

Confiance a été faite, à la même unanimité, au rapporteur pour la rédaction du présent rapport.

Le Rapporteur, *Le Président,*
Hugo VANDENBERGHE. Roger LALLEMAND.

TEKST AANGENOMEN DOOR DE COMMISSIE

TEXTE ADOPTE PAR LA COMMISSION

Voorstel van wet tot wijziging van de artikelen 1259 en 1260 van het Gerechtelijk Wetboek, wat de tussenkomst van het openbaar ministerie betreft

(Nieuw opschrift)

Artikel 1

In artikel 1260, tweede lid, van het Gerechtelijk Wetboek, worden de woorden «, en op de conclusie van het openbaar ministerie,» geschrapt.

Art. 2

In artikel 1259, tweede lid, van het Gerechtelijk Wetboek, worden de woorden «dat de vorderingen en de stukken aan de procureur des Konings zullen worden overgelegd en» geschrapt.

Proposition de loi modifiant les articles 1259 et 1260 du Code judiciaire, en ce qui concerne l'intervention du ministère public

(Intitulé nouveau)

Article premier

A l'article 1260, deuxième alinéa, du Code judiciaire, les mots «et sur les conclusions du ministère public», sont supprimés.

Art. 2

A l'article 1259, deuxième alinéa, du Code judiciaire, les mots «la communication de la demande et des pièces au procureur du Roi et» sont supprimés.